…सच्याच उमेदवारानाच निवडून द्या !

" महाकोशल प्रांतांत बिलासपूर व आपल्या प्रांतांत आर्वी …ीं प्रतिपक्षाचीं बिनीचीं ठिकाणें आहेत; या दोन्ही ठिकाणीं आपण जास्त उज्ज्वल यश मिळविलें पाहिजे. "

…या रचनात्मक कार्यक्रमाची अम्मलबजावणी करण्याकरितां आपल्या जिल्ह्यांत

जितका व्यवस्थित व कसोशीचा प्रयत्न झाला आहे तितका इतरत्र क्वचितच झाला असेल. त्या कार्यक्रमाचे प्रवर्तक व सूत्रधार म० गांधी यांनीं आपल्या जिल्ह्यांतच राहण्याचें ठरविलें, हें या प्रयत्नाचेंच फळ आहे. 'महाराष्ट्र चरखा संघ', 'अखिल भारतीय ग्रामोद्योग संघ' इ० संस्थांच्या मुख्य कचेऱ्या येथेंच आहेत, ही गोष्ट जितकी भूषणावह तितकीच जबाबदारीचीही आहे. विधायक कार्याप्रमाणेंच लढाऊ कार्यक्रमांत आपल्या जिल्ह्यानें बजावलेली कामगिरी प्रशंसनीय आहे. आतां कांग्रेसनें सरकारच्या कायदेकौन्सिलांतील घातक धोरणाला अडथळा करण्याकरितां आपले प्रतिनिधी कायदेमंडळांत पाठविण्याचें ठरविलें आहे. …ऊ कार्यक्रमाचें हेंही एक अंग आहे. तेव्हां आपण कांग्रेसच्याच उमेदवारांना …आपली कांग्रेसनिष्ठेची परंपरा कायम राखणें अवश्य आहे. कांग्रेसचें श्रेष्ठत्व वर्धा …ला पटवून देण्याची गरज आहे, असें मला वाटत नाहीं. नुकत्याच झालेल्या …निवडणुकींतही अयशस्वी झालेल्या कांग्रेसच्या उमेदवाराला आपल्या येथें कर्मा…

नागपूरचा बी. एन. रेल्वे संपाला पाठिंबा

बंगाल नागपूर रेल्वे व मॉडेल मिलमधील संपावर गेलेल्या कामगारांबद्दल सहानुभूति व्यक्त करण्यासाठीं नागपूर येथील गिरणी मजूरसंघ, कांग्रेस साम्यवादीपक्ष, प्रांतिक ट्रेड यूनियन कांग्रेस व जी. आय. पी. रेल्वे वर्कर्स यूनियन या संस्थांच्या विद्यमानें शुक्रवारीं सायंकाळीं ६ वाजतां चिटणीस पार्कमध्यें कामगारांची एक जाहीर सभा भरली होती. सभेपूर्वी संत्रामार्केटांतून चिटणीसपार्कपर्यंत कामगारांची एक मिरवणूक काढण्यांत आली. सभेला कां. कमिटीचे अध्यक्ष डॉ. खरे, सौ. अनसूयाबाई काळे, श्री. ढवळे वकील प्रभृति कांग्रेसचा अधिकारीवर्ग व इतर कामगार कार्यकर्ते प्रामुख्यानें हजर होते. सुरुवातीला श्री० घाणेकर यानीं इन्किलाब झिंदाबाद हें पद्य म्हटल्यावर सभेचे अध्यक्ष श्री मोटे यांनी आपल्या प्रास्ताविक भाषणांत बी. एन. रेल्वेवरील संपवाले, मॉडेलमिलमधील संपवाले, पुलगांव, अकोला वगैरे इतर ठिकाणचे गिरण-मजूर यांच्या दुःस्थितीचें वर्णन करून मजुरांत यामुळें किती बेकारी माजली आहे, तें … आतां आपलें नेतृत्व यूनियनच्या हातांत दिल्यामुळें संप मिटविण्याबद्दल ज्या कांहीं वाटाघाटी, भेटीगाठी घ्यावयाच्या असतील त्या सर्व वैयक्तिक जबाबदारीवर न होतां गिरणीमालक व कामगार यूनियन यांच्याकडूनच झाल्या पाहिजेत." नंतर श्री. घाणेकर, श्री. जगम यांचीं भाषणें झाल्यावर अध्यक्षांनीं समारोप करून सभा संपल्याचें जाहीर केलें.

* * *

बी. एन. रेल्वेचा संप

बंगाल नागपूर रेल्वेवरील कामगारांचा संप पूर्ववत चालू असून संपामध्यें कामगारांबरोबर अधिकारी व कारकून सामील होत आहेत. संपवाल्यांचे पुढारी या संपाला सहानुभूति म्हणून सार्वत्रिक संप घडवून आणण्याच्या विचारांत आहेत.

शुक्रवारीं दुपारीं मोतिबाग लोको शेडमधील संपावर गेलेल्या कामगारांना डिसेंबरचा पगार घेण्यासाठीं बोलावण्यांत आलें असतां, त्यांना संध्याकाळीं ४ वाजल्यापासून ६ वाजेपर्यंत तात…

(1)

ीममादित्सैनौ अदितिः शर्म यच्छतु ॥ रुद्रो रुद्रेभिर्देवो मृलयाति
नस्त्वष्टानो ग्नाभिः सुवितायजिन्वतु ॥ अदितिर्द्यावापृथिवी ऋ
तंमहदिंद्राविष्णूमरुतः स्वर्बृहत् ॥ देवाँ आदित्याँ अवसेहवाम
हे वसून्रुद्रान्त्सवितारंसुदंससं ॥ सरस्वांधीभिर्वरुणोधृतव्रतः
पूषाविष्णुर्महिमावायुरश्विना ॥ ब्रह्मकृतोअमृताविश्ववेदसः
शर्मनोयंसंत्रिवरूथमंहसः ॥१२॥ इंद्रसर्पः ॥ वृषापर्वतोवृषणः सौ
को तुयज्ञियावृषणोदेवावृषभेहविष्मतः ॥ वृषणाद्यावापृथिवी ऋताव
रीवृषापर्जन्योवृषणोवृषस्तुभः ॥ अग्नीषोमावृषणौ जेस्ता वा
तयेपुरुप्रशस्तावृषणाउपब्रुवे ॥ यावीजिरेवृषणोदेवय
ज्ययाताना शर्मत्रिवरूथं वियंसतः ॥ धृतव्रताः क्षत्रिया

८२
म
अद्रुहोपो
१
यज्ञनिष्कृतो बृहद्दिवा अध्वराणामभिश्रियः ॥ अग्निहोतार ऋ
तसापो अस्रुजंननु वृत्रतूर्ये ॥ द्यावापृथिवी जनयंनभि व्र
ताप ओषधी वनिनानि यज्ञिया ॥ अंतरिक्षं स्वराप प्रुरूतये
वशं देवासस्तन्वी नि मामृजुः ॥ धर्तारो दिव ऋभवः सुह रि
स्ता वातापर्जन्या महिषस्य तन्यतोः ॥ आप ओषधीः प्र ति
मं
रंतु नो गिरो भगो रातिर्वाजिनो यंतु मे हवं ॥ ३ ॥ समुद्रः मु
सिंधू रजो अंतरिक्षमज एकपात्तनयित्नुरर्णवः ॥ अहिर्बुध्न्यः शृ
(२)
णवद्वचांसि मे विश्वे देवास उत सूरयो मम ॥ स्याम वो म
नवो देववीतये प्रांचं नो यज्ञं प्रणयत साधुया ॥ आदि
२०

(२/A)

रुद्रा वसवः सुदानव इमा ब्रह्म शस्यमानानि जिंन्वत ॥ दै
व्या होतारा प्रथमा पुरोहित ऋतस्य पंथामन्वेमि साधुया ॥
क्षेत्रस्य पतिं प्रतिवेशमीमहे विश्वांदेवां अमृतां अप्रयुछ
तः ॥ वसिष्ठासः पितृवद्वाचमक्रत देवां ईळाना ऋषिवत्स्व
स्तये ॥ प्रीता इव ज्ञातयः काममेत्यास्मे देवासो व धूनुता व
सु ॥ देवान्वसिष्ठो अमृतान्ववंदे ये विश्वा भुवनाभि प्रतस्थु ॥
ते नो रासंतामुरुगायमद्य यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥
॥१४॥ इमां धियं सप्तशीर्ष्णीं पिता न ऋतप्रजातां बृहतीम
विंदत् ॥ तुरीयं स्विज्जनयद्विश्वजन्योयास्य उक्थमिंद्राय शं
सन् ॥ ऋतं शंसंत ऋजु दीध्याना दिवस्पुत्रासो असुरस्य वीराः ॥

राम

२२

(३)

विप्रंपदमंगिरसोदधानायज्ञस्यधामप्रथमंमनंत॥हंसैरि
वसखिभिर्वावदद्भिरस्मन्मयानिनहना॥व्यस्यन्॥बृहस्पति
रभिकनिक्रदद्गाउतप्रास्तौदुच्चविद्वांअगायत्॥अवोद्वाभ्यां
परएकयागागुहातिष्ठंतीरनृतस्यसेतौ॥बृहस्पतिस्तम
सिज्योतिरिछंनुदुस्राआकर्विहितिस्रआवः॥विभिद्या
पुरंशयाथेमपाचींनिस्त्रीणिसाकमुदधेरकृंतत्॥बृह
स्पतिरुषसंसूर्यंगामर्कंविवेदस्तनयन्निवद्यौः॥इंद्रोवलं
रक्षितारंदुघानांकरेणेवविचकर्तारवेण॥स्वेदांजिभिरा
शिरमिछमानोरोदयत्पणिमागाअमुष्णात्॥१५॥सईंसत्ये
भिःसखिभिःशुचद्भिर्गोधायसंविधनसैरदर्दः॥ब्रह्मणस्पा २२

(3A)

ईषभिर्वराहैर्घर्मस्वेदेभिर्द्रविणं व्यानट् ॥ ते सत्येन मनसा गो
पतिं गा इयानास इषणयंत धीभिः ॥ बृहस्पतिर्मिथो अवद्यपे
भिरुदुस्रिया असृजत स्वयुग्भिः ॥ तं वर्धयंतो मतिभिः शि
वाभिः सिंहमिव नानदतं सधस्थे ॥ बृहस्पतिं वृषणं शूरसातौ
भरेभरे अनु मदेम जिष्णुं ॥ यदा वाजमसनद्विश्वरूपमा द्या
मरुक्षदुत्तराणि सद्म ॥ बृहस्पतिं वृषणं वर्धयंतो नाना सं
तो बिभ्रतो ज्योतिरासा ॥ सत्यामाशिषं कृणुता वयोधै कीरिं
चिद्ध्यवथ स्वेभिरेवैः ॥ पश्चा मृधो अप भवंतु विश्वास्तद्रोदसी
शृणुतं विश्वमिन्वे ॥ इंद्रो मह्ना महतो अर्णवस्य वि मूर्धानमभि

(५)

नर्दर्बुदस्य॥ अहन्नहिमरिणात्सप्तसिंधूंदेवैर्द्यावापृथिवी प्राव
तंनः॥१९॥ उदप्रुतोनवयोरक्षमाणावावदतो अभ्रियस्येवघो
षाः॥ गिरिभ्रजोनोर्मयोमदंतोबृहस्पतिमभ्यर्का अनावन्॥
संगोभिरांगिरसोनक्षमाणोभगइवेदर्यमणंनिनाय॥ जनेमि
त्रोनदंपती अनक्तिबृहस्पतेवाजयाशूंरिवाजौ॥ साध्वर्या अति
थिनीरिषिराःस्पार्हाःसुवर्णा अनवद्यरूपाः॥ बृहस्पतिःपर्व
तेभ्योवितूर्यानिर्गा ऊपेयवमिवस्थिविभ्यः॥ आप्रुषायन्मधुन
ऋतस्ययोनिमवक्षिपन्नर्क उल्कामिवद्योः॥ बृहस्पतिरुद्धरन्नश्म
नोगाभूम्या उद्नेववित्वचंबिभेद॥ अपज्योतिषातमो अंतरिक्षा

Rajwade Sanshodhan Mandal Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(3A)

उद्नःशीपालमिववातआजत्॥बृहस्पतिर नुमृश्यावलस्या
भ्रमिववातआचक्रआगाः॥यदावलस्यपीयतोजसुंभेद्बृहस्प
तिरग्नितपोभिरर्कैः॥दद्भिर्नजिह्वापरिविष्टमादद्आविर्निधीँन
रकृणोदुस्रियाणां॥११॥बृहस्पतिरमतहित्यदासांनामस्व री
णांसदनेगुहायत्॥आंडेवभित्वाशकुनस्यगर्भमुदुस्रियाःपर्व
तस्यत्मनाजत्॥अश्नापिनद्धंमधुपर्यपश्यंमत्स्यंनदीनउ
दनिक्षियंतं॥निष्टज्जभारचमसंनवृक्षाद्बृहस्पतिर्विरवेणावि
कृत्य॥सोषामविंदत्सस्वः॥सोअग्निंसोअर्के णाविब
बाधेतमांसि॥बृहस्पतिर्गोवपुषोवलस्यनिर्मज्जानंनपर्वणो
जभार॥हिमेवपर्णामुषि

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

तावनानिबृहस्पतिनाकृपयद्वलोगाः॥ अनानुकृत्यमपुनश्च

सा कारयात्सूर्यामासामिथउच्चरातः॥ अभिश्यावंनकृशनेभिरश्वंन न

(5) क्षत्रेभिःपितरोद्यामपिंशन्रात्र्यांतमोअदधुर्ज्योति

रहन्बृहस्पतिर्भिनदद्रिंविदद्गाः॥ इदमकर्मनमोअभ्रिया

यःपूर्वीरन्वानोनवीति॥ बृहस्पतिःसहिगोभिःसोअश्वैः

सवीरेभिःसनृभिर्नोवयोधात्॥१८॥ भद्राअग्नेर्वध्र्यश्वस्यसं

दृशोवामीप्रणीतिःसुरणाउपेतयः॥ यदींसुमित्राविशोअ

ननरेत् ग्रइंधतेघृतेनाहुतोजरतेदविद्युतत्॥ घृतमग्नेर्वध्र्यश्वस्यवर्ध

नंघृतमन्नंघृतम्वस्यमेदनं॥ घृतेनाहुतउर्वियाविपप्रथेसू

(5A)

मी
ब्रह्मान्बो वदन्ति जातविद्याय ह्यस्य मात्रां विमिमीत उ त्वः ॥२४॥
[illegible] देवानां नु वयं जाना प्र वोचाम वि
पन्यया ॥ उक्थेषु शस्यमानेषु यः पश्यादुत्तरे युगे ॥ ब्रह्मणस्प
तिरेता सं कर्मारइवाधमत । देवानां पूर्व्ये युगेऽसतः सदजाय
त ॥ देवानां युगे प्रथमेऽसतः सदजायत ॥ तदाशा अन्वजायंत त
दुत्तानपदस्परि ॥ भूर्जज्ञ उत्तानपदो भुव आशा अजायंत ॥
अदितेर्दक्षो अजायत दक्षाद्वदितिः परि ॥ अदितिर्ह्यजनिष्ट
दक्ष या दुहिता तव ॥ तां देवा अन्वजायंत भद्रा अमृतबंधवः ॥१॥
यद्देवा अदः सलिले सुसंरब्धा अतिष्ठत ॥ अत्रा वो नृत्यतामि
व तीव्रो रेणुरपायत ॥
ती

(८)

यदेवा य तयोयथा तु वेन न्यापिन्चूत ॥ आ त्रास मु ष्या मा सूर्य म
ब्रमलेन ॥ ओ कैशु त्रासो प्यदिते ये ज्ञा तो स्बी स्पनि ॥ देवा उपुश्रेत्स
मचिः परामा नो उमा स्यतू ॥ सम लिः पुत्रे र दिति तपड्रे सूर्यपुग ॥ प्र
जा पेम स्यवे तसुनर्मा नौ उमा मरपतू ॥ २ ॥ जानिष्ठो यः सहसे तु रा
यमं हू ॰ जिष्ठो वह ली मि माजः ॥ प्य वर्द्धनिं ड्रे मत्त तः श्रि र च्च माता
पहीरं दू चनडु मिष्ठा प डुहो नु षसा एन्द्रानी विदेवै पुरू नो सेन
वा हपुरुइंद्रो प्यमीरतेवतामहा देनघा ता त्र पिताउ इ रतग नीः ॥
कषतेपाराप्रयड्डिगा स्य वर्धु उतयेचिदत्रा ॥ तमिद्रसा
वृ कोत्सा हस्न सरचिषे प्यभिनाव दसाः ॥ समनातूर्णिर
पया

२ न्वाजो

इमयंतमर्तेन्यूनू ॥ अ मुक्षणं मघवा नंसुवृक्तिं मर्तायो वज्र नर्वे पुत्र मु:
य द्यावा नं पुरन मं पुनापा भार त्र हेद्रो ना मान्य प्राः ॥ अ वेति श्रास्स ह
स्पति सु । वे भान्यद्दी मुनम सिक त्ते वेक रत न ॥ ५ ॥ त्रसुवे आपोम
हिमा नेभु [illegible] त मं क्षा स्वर्वो पाति स्वरने विवस्वतः ॥ प्रसम स्य स त्रे चा
हि वेव मुः भस्स सुरिशिण मोति सिं धु जो जे सा ॥ प्रेते यद्वस्र याने वे पय ॥ सं स्य
घो यद्वा जं व्यमध इ व दस्रां ॥ मू मय प्याचि प्रवता या सि सानु नायदे षौ
मघ्यू जगता मिरज्यसि ॥ दे वि स्य नो यत तेम मू म्यो पर्य नं नं पु म मुदीय ति
मानु ना ॥ पु म्र्या दिव प्रत्स नेयंति द्रर रा: सिंधु पदे ति विष मोन रो स्वत ॥
अभि त्वा मिं चो स्तुं मिं न मतु रो वा श्रा प्य र्षति पय स्स वधे न वह ॥ नाजे
व दुध्वा न या सित मि ति सि वै य द्रा सा म श्न प्र वत मिन क्षा रि ॥ इमं मे

शि

गेयमुनेसरस्स॥ त्रिरुजुद्धिस्तोमेसरनापरहय्या॥ध्यदि न्वसाभेरुद्ध
येविनस्तयाज्जीकीयमूणुस्वासुषामेसा॥ मिश्रतासितिसरिनेयत्रसंग
येतत्रामुतासो॥ देवमुसंतंति॥ पवैतं न्वैरविस्रजं तिघीनास्तोजं
नोसो मरनतेमेजंते॥ ॥ शमीयाप्रथुसंयातवैस्वजुंःसुसव
तीरुस्रयाम्बुसास्या॥ सिचीवस्याया गो मृतीं क्रुसु मेहत्स्त्रा
सचथंया॥ त्रिचीपरमेअज्ञीसेनीरुराती महिल्लापरिजपसिप
रतेरज्ञासि॥ प्रहाप्रासिद्धरवस्या॥ मपस्मुमाभ्यानवित्रावपुषीवद
हीता॥ स्वभ्रासिगुसुरभोसुवासा हिरंण्ययीसुहस्ता वाडिनिवली॥ पु
णीवतीसुवतिःसी लभा वसुनाधिवस्तोसुनामपुरधे॥ सुरवेरपंथु
पुडेसि सुरभिवनतेनवांजसनिषदास्मिनाजो॥ माहान्त्यस्यमहिमो

पन्स्यनेदं ब्रुस्यस्वपन्नासो । विरस्पिनः ॥७॥ अवर्धदेंड स उज्जेष्टु श्रिष्टिं
इ मरुत्तोरोदसी अनस्कना ॥ वसेययानो अहर्निस्साचा मुच्चा सदंस
हो वनिव स्यात ऊड्रिहा ॥ तदुश्रेष्ठं सवनं सुनोतन नासोन हस्तयतोद्रि:
सोतनि ॥ विर [illegible] यों प्यनितिपोस्यमहोनाये चित्तन्तेयद्दर्वत: ॥
नदिह्यस्युस्सवनं [illegible] विवेनपोय
था नुपुनामनेवगातुमैन्त्र ॥ गा अनस्सिहार अभ्वनिर्णिड्लि प्रेमघुरेष्व
भि रां थ विश्नुयुः ॥ अपहतनस्सो मनुचावत: स्वश्यापते निर्ऋतिं से
वताम [illegible] ति ॥ अनौवैदेह्स्सर्वसह्सवैविरसुनोतु नदेवा अमनतुभ्लो
कमदूपः ॥ दिवश्छिद्रादाद्रोम वचस्यो विभ्वना भिदा अपस्तने प्या
वायो वाश्विदासामनमम [illegible] त्तरेष्यो वश्विदद वैपितुहने रेभ्य: ॥

७१ (8)

ते
भुरंतुनोयशसःसोत्वंधसोग्रावाणोवाचादिविताद्विमता॥नरोय
त्रदुहतेकाम्यंमध्वाघोषयंतोअभितोमिथस्तुरः॥सुन्वंतिसोमंरथि
रासोअद्रयोनिरस्यरसंगविषोदुहंति॥दुहंत्यूधरुपसेचनाय
कंनरोहव्यानमर्जयंतआसभिः॥एतेनरःस्वपसोअभूतनयइंद्रायसुनु
थसोममद्रयः॥वामंवामंवोदिव्यायधाम्नेवसुवसुवःपार्थिवायसुन्व
ते॥८॥अभ्रप्रुषोनवाचाप्रुषावसुहविष्मंतोनयज्ञाविजानुषः॥सु
मारुतंनब्रह्माणमर्हसेगणमस्तोष्येषांनशोभसे॥श्रियेमर्यासो
अंजीरकृण्वतसुमारुतंनपूर्वीरतिक्षपः॥दिवस्पुत्रासएतानये
तिरआदित्यासस्तेअक्रानवावृधुः॥प्रयेदिवःपृथिव्यानबर्हणा
त्मनारिरिच्रेअभ्रान्नसूर्यः॥पाजस्वंतोनवीराःपनस्यवोरिशाद ३१

(8A)

दसो न मर्या अभिद्यवः ॥ युष्माकं बुध्ने अपां न यामनि विथुर्यति
न मही श्रथर्यति ॥ विश्वप्सुर्यज्ञो अ[illegible]र्वागयं सु वः प्रयस्वन्तो न
गत सत्राचु ॥ यूयं धूर्षु प्रयुजो न रश्मिभिर्ज्योतिष्मन्तो न भा
सा व्युष्टिषु ॥ श्येनासो न स्वयशसो रिशादसः प्रवासो न प्रसिता
सः परिप्रुषः ॥ १० ॥ प्र यद्वहध्वे मरुतः पराकाद्यूयं महः संवरण
स्य वस्वः ॥ विदानासो वसवो राध्यस्याराच्चिद्द्वेषः सनुतर्युयोत ॥
य उदृचि यज्ञे अध्वरेष्ठा मरुद्भ्यो न मानुषो ददाशत् ॥ रेवत्स वयो दध
ते सुवीरं स देवानामपि गोपीथे अस्तु ॥ ते हि यज्ञेषु यज्ञियास ऊमा
आदित्येन नाम्ना शंभविष्ठाः ॥ ते नोऽवन्तु रथतूर्मनीषां महश्च याम
न्नध्वरे चकानाः ॥ ११ ॥ विप्रासो न मन्मभिः स्वाध्यो देवाव्यो न य
ज्ञैः स्वप्नसः ॥ राजानो न चित्राः सुसंदृशः क्षितीनां न मर्या अरेपसः ॥

३२

अग्निर्नये भ्राजसारुक्मवक्षसोवातासोनस्वयुजः सद्यऊतयः ॥
प्रज्ञातारोनज्येष्ठाःसुनीतयः सुशर्माणोनसोमाऋतंयते ॥ वातासो
नयेधुनयोजिगत्नवोऽग्नीनांनजिह्वाविरोकिणः ॥ वर्मण्वंतोनयोधाः
(९७) शिमीवंतः पितॄणांनशंसाःसुरातयः ॥ रथानांनयेराःसना
भयोजिगीवांसोनशूराअभिद्यवः ॥ वरेयवोनमर्याघृतप्रुषोभि
स्वर्तारोअर्कंनसुष्टुभः ॥ अश्वासोनयेज्येष्ठासआशवोदिधि
षवोनरथ्यःसुदानवः ॥ आपोननिम्नैरुदभिर्जिगत्नवोविश्व
रूपाअंगिरसोनसामभिः ॥५॥ ग्रावाणोनसूरयःसिंधुमातर
आदर्दिरासोअद्रयोनविश्वहा ॥ शिशूलानक्रीळयःसुमातरो
महाग्रामोनयामन्नुतत्विषा ॥ उषसांनकेतवोध्वरश्रियःशुभंय
वोनांजिभिर्व्यश्वितन् ॥ सिंधवोनययियोभ्राजदृष्टयःपराव ३२

(9A)

तोनयेभ्रूज नानि मम्मिरे॥सुजातासोदेवाः द्वपुत्ता त्तासुरत्ता नरस्मा
[illegible]त्तोत् न्मरुतोवावृधानाः॥व्यापि स्तोत्रस्यस्स ख्मस्यगात सु
नाद्विवारत्नधेयानिसांति॥१२॥अपश्यमस्य महतो महित्वममर्त्य
स्य मर्त्यास्सुविक्षु नानाहनू विभृते संभरते असिन्वती बप्सती भू
र्यत्तः॥गुहा शिरोनिहितमृधगक्षी असिन्वन्नत्ति जिह्वया वनानि॥ व
अत्राण्यस्मै पड्भिः संभरन्त्युत्तानहस्ता नमसाधि विक्षु॥प्रमातुः
प्रतरं गुह्यमिच्छन्कुमारो न वीरुधः सर्पदुर्वीः॥ससं पक्वमवि
दच्छुचंतं रिरिह्वांसं रिप उपस्थे अंतः॥तद्वामृतं रोदसी प्रब्रवीमि जा
यमानो मातरा गर्भो अत्ति॥नाहं देवस्य मर्त्यश्चिकेताग्निरंग विचेताः
सप्रचेताः॥यो अस्मा अन्नं तृष्वादधात्याज्यैर्घृतैर्जुहोति पुष्य
ति॥तस्मै सहस्रमक्षभिर्विचक्षेग्ने विश्वतः प्रत्यङ्ङसि त्वं॥किं देवेषु त्यज

१३

(१०)

द्नश्चकर्थाग्ने पृछामि नु त्वाम विद्वान्॥ अक्रीळन्क्रीळन्हरिरत्तवे दन्वि
पर्वशश्चकर्त्त गामिवासिः॥ विषूचो अश्वान्युयुजे वनेजा ऋजी
तिभी रशनाभिर्गृभीतान्॥ चक्षदे मित्रो वसुभिः सुजातः समानृ
स धे पर्वभिर्वावृधानाः॥१४॥ अग्निः सप्तिं वाजंभरं ददात्यग्निर्वीरं श्रुत्यं
कर्मनिष्ठां॥ अग्नी रोदसी वि चरत्समंजन्नग्निर्नारीं वीरकुक्षिं पुरंधिं॥
अग्नेरप्नसः समिदस्तु भद्राग्निर्मही रोदसी आ विवेश॥ अग्निरे
कं चोदयत्समत्स्वग्निर्वृत्राणि दयते पुरूणि॥ अग्निर्ह त्यं जरतः कर्णमा
वाग्निरद्भ्यो निरदहज्जरूथं॥ अग्निरत्रिं घर्म उरुष्यदंतरग्निर्नृमे
धं प्रजयासृजत्सं॥ अग्निर्दाद्द्रविणं वीरपेशा अग्निरृषिं यः सहस्रा
सनोति॥ अग्निर्दिवि हव्यमा ततानाग्नेर्धामानि विभृता पुरुत्रा॥
अग्निमुक्थैरृषयो वि ह्वयंतेऽग्निं नरो यामनि बाधितासः॥ अग्निं

33

(J.A.)

ते
वोध्वंतरिक्षेपतंतोग्निः सहस्रापरियातिगोनां॥ अग्निर्विश्वाईळेमा
नुषीर्याअग्निर्मानुषोनहुषोविजातः॥ अग्निर्गार्चीवीर्पृथ्व्यामूर्जस्याग्ने
र्गगर्भसुतिःतध्याभिषक्ता॥ ध्वाग्नेयेब्रह्मकर्मबरस्ततक्ष्णुरग्निंमहामवोचा
मसुवृतिं॥ अग्नेपावकृजरितानयदिदंनमहिद्रविणामायींजस्व॥ १६॥
यइमाविश्वाभुवनानिजुह्वहृषिर्होतान्यसीदत्पितानः॥ सआशिषाद्रविण
मिछमानःप्रथमछद्वराआविवेश॥ किंस्विदासीदधिष्ठानमारंभणंकतमत्
स्विकथासीत॥ यतोभूमिंजनयन्विश्वकर्माविद्यामौर्णोन्महिनाविश्व
चक्षः॥ विश्वतःश्चक्षुरुतविश्वतोमुखोविश्वतोबाहुरुतविश्वतस्पा
त्॥ संबाहुभ्यांधमतिसंपतत्रैर्द्यावाभूमीजनयंदेवएकः॥ किंस्विद्वनं
कउसवृक्षआसयतोद्यावापृथिवीनिष्टतक्षुः॥ मनीषिणोमनसाएच्छ
तेदुतयदध्यतिष्ठद्भुवनानिधारयन्॥ यातेधामानिपरमाणियावमायान्॥

(१)

विश्वकर्म[illegible]न्नुतेमा ॥ शिक्षासखिभ्योहविषिःस्वधावःस्वयंयजस्वतन्वंवृ[illegible]
धानः ॥ विश्वकर्मन्हविषावावृधानःस्वयंयजस्वपृथिवीमुतद्यां ॥ मुह्यंत्वन्ये
अभितोजनासइहास्माकंमघवासूरिरस्तु ॥ वाचस्पतिंविश्वकर्माणमु
तयेमनोजुवंवाजेअद्याहुवेम ॥ सनोविश्वानिहवनानिजोषद्विश्वशं
भूरवसेसाधुकर्मा ॥ १६ ॥ चक्षुषःपितामनसाहिधीरोघृतमेनेअजनंन
न्नमाने ॥ यदेदंताअदद्दहंतपूर्वेआदिद्द्यावापृथिवीअप्रथेतां ॥ विश्वकर्
मा विमनाआद्विहाधातावि[illegible]तापरमोतसंदृक् ॥ [illegible]तेषामिष्टानिस
मिषा मदंतियत्रासप्तऋषीन्परएकमाहुः ॥ योनःपिताजनितायोवि
धाताधामानिवेदभुवनानिविश्वा ॥ योदेवानांनामधाएकएवतंसं
प्रश्नंभुवनायंत्यन्या ॥ तआयजंतद्रविणंसमस्माऋषयःपूर्वेजरि

Joint project of ... Mandal, Dhule and ... Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(A/B) उतद्भ्रक्तः ।। चुघाएववुः पितरोदुगेह्मेमकाःसः सदस्योन
सुंडातै ।। अद्रुयौस्योहनिषाबुोह निद्रुवआद्याल्वुणए।थीवी
मम्रुश्रुवुः ।। नदिह्रुहदसह्रयोवि मोवबनेया।मेनेडास्पाइव
घेडुप हि पिः ।। वुंपतोवीमि वच्यां व्याहुनः एवुतिसोमंनमि
नेवस्सतः ।। सुते अध्वनेअधिप वमकुताकीळ्योनमा ना
तननुदृतः ।। विह्रमूवाउुपमनीषां।विवनं मेहृयस्था
यमानः ।। ।।अवर्ष।।ह्व।या।धाय।।ॐ हयेडायेमन
स्यादिहुच्यो रेवुवांसिमिश्रा।सनुवावहहु ।। ननेमंत्राव्यनुदितासएतेमयः
स्पेरंन्परतनेवमाहंनु ।। किमेतावाचारूपचातवाहंश्राक्रामिषमुषसाम

५२

(१२)

त्रियेवा ।। पुरंदरः पुन नस्तं पनेहिद नापनावातइवाह मुस्मिइबु
नीम्निपूइबुदे नस नागोषाः द्धा.त सोन रंहि ।। व्यवीने क्तोविद वि
धुतं न्नो नान मायुं विनयतधुनयः ।। सोवह्युद धातीव्यमु नाथ
धुतं न्नो नान मायुं विनयतधुनयः ।। सोवह्युद धातीव्यमु नाय
ययउबोयद दिवद्युं तिगहातू ।। असोननेयस्मे नाकेदिवा
नकं थ्याथि तावे तसेन ।। त्रि स्म माहः स्नेयययोवे नसेनोतस्म
मेब्यसेएणास्ति ।। पूरूरवो नुरे केतमायं ना डामेवीपं तंन्वाव
स्तहासीः ।। १ ।। याखुडुणिः श्रोणिः सुम्न ध्यापिहंदे पसु नी
यंपिानीवरंण्युः ।। ताओंजयोरणयोनसस्नुः त्रियेगावा

५२

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com